

Besluit **Positief accreditatierapport en -besluit met een beperkte geldigheidsduur van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master) van de Universiteit Antwerpen**

datum	Samenvattend oordeel van de visitatiecommissie
28 oktober 2014	De visitatiecommissie heeft vastgesteld dat de opleiding Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master) niet voldoet aan alle onderwerpen uit het Kader voor de opleidingsaccreditatie 1 ^{ste} ronde. Zij beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als onvoldoende.
onderwerp	
Definitief accreditatierapport en –besluit Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master) Universiteit Antwerpen (001828)	
bijlage	<u>Doelstellingen</u>
4	Op basis van de in het zelfevaluatie rapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken stelt de commissie vast dat de algemene en domeinspecifieke doelstellingen gedetailleerd zijn omschreven, zowel op het niveau van de opleiding als op het niveau van de afstudeerrichtingen. De doelstellingen komen overeen met de eindkwalificaties zoals opgenomen in artikel 58 van het Structuurdecreet.

De verfijning van de algemene en domeinspecifieke competenties in leerresultaten per afstudeerrichting biedt een verregaand inzicht in de wijze waarop de opleiding gericht is op het bijbrengen van wetenschappelijk disciplinaire kennis en specifieke klinische vaardigheden, alsook de wijze waarop de algemene en domeinspecifieke doelstellingen gericht zijn op het zelfstandig functioneren van de arts-specialist in een moderne ziekenhuisomgeving. De commissie adviseert wel extra aandacht te besteden aan de bekendmaking van de doelstellingen bij alle docenten en de universitaire en geaffilieerde stagemeesters. Een betere bekendheid bij deze actoren zal leiden tot betere integratie van de doelstellingen van de rollen tijdens het werkplekleren op de stageplaats.

De commissie beoordeelt het niveau en oriëntatie van de opleiding als goed.

Op basis van de in het zelfevaluatie rapport aangeleverde documenten en de aanvullende gesprekken, stelt de commissie vast dat de domeinspecifieke eisen tegemoet komen aan de (inter)nationale eisen die worden gesteld alsook aan de geformuleerde minimeisen in het door de commissie gehanteerde referentiekader.

De commissie waardeert dat de formulering van de algemene en domeinspecifieke doelstellingen verliep via interuniversitair overleg. Voor de specificatie van de algemene en domeinspecifieke doelstellingen op het niveau van de afstudeerrichtingen werd voor de meeste afstudeerrichtingen gebruik gemaakt van (inter)nationale referentiekaders.

De commissie adviseert om alle actoren beter te betrekken bij het onderwijskundig overleg en hen voldoende ruimte te bieden om hun bekommernissen te uiten. De commissie is er van overtuigd dat een grotere betrokkenheid en betere inspraak van alle actoren kan leiden tot een gevoel van mede-eigenaarschap, wat de opleiding ongetwijfeld ten goede komt.

De commissie beoordeelt de domeinspecifieke eisen van de opleiding als voldoende.

Gegeven de positieve beoordelingen van beide facetten en de daar aangehaalde motiveringen en bedenkingen, wordt het onderwerp 'Doelstellingen van de opleiding' positief beoordeeld.

Programma

Hoewel de beschrijving van het programma in zijn geheel als robuust en weldoordacht overkomt en er meerdere informatiesessies werden georganiseerd voor de verschillende geledingen, stelde de commissie vast dat er nog veel onduidelijkheden blijven bestaan bij docenten, begeleiders en arts-specialisten in opleiding (ASO's) over de concretisering van de doelstellingen en de inhoud van het programma, in het bijzonder met betrekking tot de opleidingsonderdelen in niveau 3 en de masterproef. Uit de gesprekken blijkt dat er bij de ASO's een grotere vraag naar internationale stageplaatsen is dan er een aanbod is. Op opleidingsniveau is er geen beleid omtrent internationalisering. De commissie betreurt het ontbreken van een opleidingsbrede visie met betrekking tot de internationalisering en het ontbreken van voldoende aanbod door onder andere het gevolg van de strenge wettelijke bepaling en het ontbreken van financiering.

De commissie beoordeelt de relatie tussen de doelstellingen en de inhoud van de opleiding als onvoldoende.

De commissie waardeert de ruime aandacht binnen de opleiding voor de gespecialiseerde kennisontwikkeling, evenals voor de recente ontwikkelingen in het wetenschapsgebied. Het programma biedt ruime mogelijkheden aan de ASO om kennis te maken met de recente wetenschappelijke ontwikkelingen in hun specialisme. De commissie stelde echter ook vast dat voor een aantal, in de eerste plaats kleinere afstudeerrichtingen, deze mogelijkheden heel wat beperkter zijn. De commissie ziet de synergie tussen de verschillende rollen als een noodzaak voor de aansluiting van de opleiding bij de actuele beroepspraktijk en adviseert dan ook om blijvend werk te maken van een stimulerende onderwijscultuur tijdens de dagdagelijkse praktijk.

De commissie beoordeelt de professionele en academische gerichtheid van het programma als voldoende.

De opleiding kent een flexibel traject gezien het verschil in studiejaar voor de verschillende afstudeerrichtingen. De opleiding bestaat volledig uit verplichte opleidingsonderdelen, waarvan de meeste verschillen per afstudeerrichting. De opleiding heeft per afstudeerrichting een modeltraject uitgewerkt dat een optimale volgtijdelijkheid en spreiding van de studielast mogelijk maakt. De commissie waardeert de inspanningen die de opleiding zich getroost voor de opleidingsonderdelen binnen de rol 'communicator'. De commissie stelde vast dat de wijze waarop deze rol invulling wordt gegeven, leidt tot een goede integratie, samen met bijhorende competenties, in de dagdagelijkse praktijk van het werkplekieren. De commissie adviseert om de plaats en de inhoud van de rol 'manager' grondig te blijven evalueren en te remediëren zodat de leerinhouden afgestemd zijn op de wensen en noden van de ASO's in de verschillende fases van hun opleiding.

De commissie beoordeelt het facet 'samenhang van het programma' als voldoende.

De opleiding voldoet met 120 studiepunten of meer aan de decretaal vastgelegde eisen inzake studieomvang.

De commissie stelde vast dat er nog geen kwantitatieve of kwalitatieve studietijdmeting is georganiseerd. In samenwerking met de UGent en de VUB wordt gewerkt aan een project om de leermomenten binnen de stage/werkplekieren te kunnen registreren. Tot op heden zijn er echter nog geen concrete stappen ondernomen in het opstarten van het project en heeft de opleiding enkel een oplistijng gemaakt van aanwezige studiebelemmerende en -bevorderende factoren en van de bijhorende genomen maatregelen.

Pagina 3 van 15 De commissie stelde ook vast dat de studeerbaarheid van de opleiding in gevaar is door het gebrek aan balans tussen de beroepsopleiding via de erkende stage en de opleiding binnen het kader van de masteropleiding. De ASO's gaven aan dat de werkdruk erg hoog is en ze – als gevolg van de wet op de arbeidsduurbepanking – vaak onder druk worden gezet om de opt-out te ondertekenen bij de wet op de arbeidsduurbepanking. De commissie dringt erop aan om prioritair werk te maken van het creëren van een cultuuromslag richting een opleidingsklimaat waarbij leren centraal komt te staan in plaats van de klinische productie. De commissie is van mening dat de opleiding hier een eigen verantwoordelijkheid dient op te nemen, los van het wettelijke kader dat voorzien is. Daarnaast dient de opleiding werk te maken van (kwalitatieve of kwantitatieve) studietijdmetingen om de studietijd en de studeerbaarheid van de volledige opleiding te kunnen monitoren.

De commissie beoordeelt het facet studietijd van de opleiding als onvoldoende.

Het werkplekleren wordt gehanteerd als overkoepelend didactisch concept en wordt het dominante onderwijsconcept vanaf niveau 2. Hierbij wordt een grote verantwoordelijkheid gelegd bij de ASO om zijn opleiding inhoudelijk vorm te geven. Uit de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat er voldoende variatie is in de werkvormen. De commissie waardeert de gekozen werkvormen voor de rol 'communicator'.

Enkel in niveau 1 wordt er volgens de commissie nog veel gebruik gemaakt van ex cathedra onderwijsvormen voor grote groepen, waardoor de afstemming van deze opleidingsonderdelen op het werkplekleren suboptimaal is. Voor de opleidingsonderdelen van niveau 2 en 3 is er grote onduidelijkheid over de leeractiviteiten. De commissie adviseert dan ook om de opleidingsonderdelen van deze niveaus beter te structureren en binnen de onderwijscommissie duidelijke (minimum)normen inzake contactmomenten, onderwijsvormen en cursusmateriaal vast te leggen.

De commissie beoordeelt de afstemming tussen vormgeving en inhoud als voldoende.

De commissie stelde vast dat er diverse evaluatievormen worden gebruikt doorheen de opleiding. Voor de opleidingsonderdelen op niveau 1 wordt voornamelijk gebruik gemaakt van opdrachten en permanente evaluatie. Vanaf niveau 2 wordt er gebruik gemaakt van permanente evaluatie alsook schriftelijke en/of mondelinge examens waarbij wordt gepeild naar de kennisontwikkeling en klinische competenties. Voor de opleidingsonderdelen van niveau 2 en 3 staat het werkplekleren centraal. Voor een aantal afstudeerrichtingen worden er voor de opleidingsonderdelen binnen de rol 'medicus' interuniversitaire examens georganiseerd, waarbij in de eerste plaats de kennis wordt geëvalueerd. De commissie waardeert deze initiatieven tot interuniversitaire samenwerking en doet de aanbeveling om dit verder uit te bouwen voor alle afstudeerrichtingen.

Hoewel een portfolio een ideaal instrument is om vorm te geven aan een feedbackcultuur in een omgeving van permanente evaluatie, komt het gehanteerde portfolio hier niet aan tegemoet. De commissie adviseert om zo snel mogelijk tot een integratie van het stageboekje en het portfolio te komen en dit in overleg met de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid en de betrokken erkenningscommissies. De commissie stelde vast dat de opleiding momenteel een proefproject voorbereidt om vanaf 2012–2013 de nieuwe ASO's een elektronisch portfolio aan te bieden.

De commissie beoordeelt het facet beoordeling en toetsing als voldoende.

De commissie stelde vast dat de opleiding nog geen enkel initiatief heeft genomen om de masterproef te implementeren. Zowel universitaire en geaffilieerde stagemeesters als ASO's blijken niet op de hoogte te zijn van de inhoud, vorm en afspraken omtrent de masterproef, waardoor veel verwarring over de zinvolheid van niveau 3 en de opleiding in zijn geheel ontstaat. De opleidingsverantwoordelijken gaven aan dat dit een bewuste communicatiestrategie is als gevolg van de onduidelijke status van niveau 3 als noodzaak voor beroepserkenning alsook de monopolieclaim van de erkenningscommissies op de

Pagina 4 van 15 wetenschappelijke eindproef. De commissie toont begrip voor de complexe situatie maar dringt aan op onmiddellijke communicatie over de masterproef richting stagemeesters en ASO's, zodat het onderzoeks- en schrijfproces zo snel mogelijk kan aanvangen. Daarnaast dient de opleidingscommissie werk te maken van een formeel beleid omtrent de masterproeven.

De commissie beoordeelt de masterproef als onvoldoende.

Als toelatingsvereiste voor de Master of Medicine in de specialistische geneeskunde is vastgelegd dat de kandidaat houder moet zijn van een diploma Master of Medicine in de geneeskunde of gelijkwaardig. Tevens dient de ASO in het bezit te zijn van een erkend stageplan goedgekeurd door de desbetreffende erkenningscommissie en de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid. Met dit stageplan krijgt de kandidaat toelating tot één specifieke afstudeerrichting van de Master of Medicine in de specialistische geneeskunde. Het toekennen van een stageplan is niet enkel afhankelijk van het voldoen aan de criteria maar is eveneens onderhevig aan de contingentering opgelegd door de federale overheid. Daarnaast hanteren de Vlaamse universiteiten eveneens een verdeelsleutel om het beschikbare contingent evenredig te spreiden over de universiteiten in functie van de verwachte uitstroom uit de masteropleiding.

De commissie beoordeelt de toelatingsvoorwaarden als voldoende.

Algemene conclusie bij onderwerp 2: Programma

De commissie beoordeelt de facetten 'eisen professionele en academische gerichtheid', 'samenhang van het programma', 'afstemming vormgeving en inhoud', 'beoordeling en toetsing' en 'toelatingsvoorwaarden' als voldoende. De commissie beoordeelt de facetten 'relatie tussen doelstellingen en inhoud', 'studietijd', en 'masterproef' als onvoldoende. De commissie constateert dat er duidelijk sprake is van een overgangsfase die door het kennelijk ontbreken van een implementatieplan met gedefinieerde einddoelen, al moeilijk genoeg is. Dit ligt aan de grondslag dat de commissie oordeelt dat er onvoldoende kwaliteitswaarborgen zijn voor verschillende facetten van onderwerp 'Programma'. De commissie is bovendien van mening dat het volledig ontbreken van de implementatie van de masterproef het onmogelijk maakt een globaal positief oordeel uit te spreken over het onderwerp 'programma'. Mede daarom wordt het onderwerp 'programma' negatief beoordeeld.

Inzet van personeel

De commissie stelde vast dat de betrokken docenten en stagemeesters ondanks de uitgebreide en gespecialiseerde vakinhoudelijke competenties onvoldoende didactische competenties hebben om het didactisch concept van de opleiding, het werkplekleren, in de praktijk te brengen. Tijdens de gesprekken met de docenten, universitaire en geaffilieerde stagemeesters gaven deze personen te kennen niet opgeleid te zijn om te werken met een portfolio, coaching, functioneringsgesprekken en evaluatiegesprekken. De betrokkenen uitten tegelijk een duidelijke vraag naar ondersteuning en bijscholing, in het bijzonder de universitaire en geaffilieerde stagemeesters. Momenteel is hiervoor nauwelijks tot geen aanbod. De commissie ziet de docentenprofessionalisering als één van de hoekstenen om de kwaliteit van de opleiding te waarborgen. Ze adviseert dan ook om op korte termijn grote inspanningen te leveren inzake docentenprofessionalisering, toegespitst op de noden van het doelpubliek en in functie van het onderwijsconcept van de opleiding.

De commissie beoordeelt het facet kwaliteit personeel als onvoldoende.

Op basis van de in het zelfevaluatie rapport aangeleverde documenten, waaronder de publicatielijsten en gerealiseerde doctoraten, en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat de docenten, universitaire stagemeesters en medische staf van het

Pagina 5 van 15 universitair ziekenhuis betrokken bij de opleiding, actief zijn in het internationaal wetenschappelijk onderzoek. Het onderwijs wordt voor het grootste gedeelte worden verzorgd door docenten die actief zijn in de klinische praktijk. De stagemeesters die instaan voor de opleiding zijn tevens hoofd van een ziekenhuisafdeling of spelen een belangrijke rol in een bepaalde discipline (afhankelijk van de afstudeerrichting). De geaffilieerde stagemeesters worden eveneens vanuit hun professionele ervaring betrokken bij de opleiding om een deel van de lessen of seminaria te verzorgen.

De commissie beoordeelt het facet eisen academische en professionele gerichtheid als voldoende.

Per academiejaar starten er ongeveer 60 à 70 ASO's per academiejaar in de opleiding. Deze aantallen zijn begrensd zowel in hun totaliteit als per afstudeerrichting omwille van de contigentering door de federale overheid, als in de erkenning van de stagediensten en stagemeester op het niveau van de ziekenhuizen. Gezien de bescheiden ASO-instroom in combinatie met het hoge aanstellingspercentage van de stagemeesters alsmede de intensieve begeleiding gekoppeld aan het didactische concept van de opleiding, is de commissie van mening dat de kwantiteit van het personeel voldoende is voor het aanbieden van kwaliteitsvol onderwijs en begeleiding.

De commissie beoordeelt het facet kwantiteit personeel als voldoende.

Algemene conclusie bij onderwerp 3: Inzet van personeel

De commissie beoordeelt de facetten 'eisen academische en professionele gerichtheid' en 'kwantiteit van het personeel' als voldoende. De commissie beoordeelt het facet 'kwaliteit van het personeel' als onvoldoende.

De commissie meent dat het personeel onvoldoende is getraind ten aanzien van het onderwijsconcept van de opleiding. De commissie ziet de docentenprofessionalisering als één van de hoekstenen om de kwaliteit van de opleiding te waarborgen. Zij meent dan ook dat een ernstige beleidsinspanning vanwege alle betrokken actoren noodzakelijk is om de tekorten te remediëren. Hierbij dient de faculteit, verantwoordelijk voor het personeelsbeleid van het academisch personeel, intensief samen te werken met het universitaire ziekenhuis en de geaffilieerde ziekenhuizen, om zodoende tot een voldoende kwalitatieve personeelsinzet te komen. Daarom beoordeelt de commissie het onderwerp 'personeel' als negatief.

Voorzieningen

De commissie heeft een bezoek gebracht aan de infrastructuur die voor de ASO's voorhanden is, zowel binnen de UA als het UZA. De gemeenschappelijke hoorcolleges gaan door in de grote aula's van de faculteit of het ziekenhuis. De lessen in het kader van de afstudeerrichtingen gaan voornamelijk door in de leslokalen en kleine aula's binnen het UZA die per dienst ter beschikking zijn. Alle aula's zijn uitgerust met de nodige multimedia-apparatuur, aangepast aan de noden per discipline. De commissie waardeert de uitgebreide digitale bibliotheek die beschikbaar is voor de ASO's.

De commissie vraagt de nodige aandacht voor de ondersteuning en ontwikkeling van een elektronisch portfolio. De commissie waardeert de financiële inspanningen die de opleiding levert voor het proefproject dat vanaf 2012–2013 start, maar wijst op de noodzaak van technische en onderwijskundige ondersteuning bij het uitbouwen van een duurzame oplossing. De commissie uit tevens haar waardering voor de inspanningen die de universiteit en universitair ziekenhuis momenteel leveren voor de uitbouw van simulatievoorzieningen op de campus.

De commissie beoordeelt het facet materiële voorzieningen als voldoende.

Pagina 6 van 15 Op basis van de in het zelfevaluatie-rapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat de effectiviteit van de informatievoorziening voldoende is en aansluit bij de behoeften van de ASO's.

De commissie stelde vast dat er een ombudspersoon is aangesteld en bekend is bij ASO's, maar dat er tot nu toe geen gebruik is gemaakt van deze diensten. In de meeste gevallen nemen de ASO's contact op met het centraal aanspreekpunt of hun universitaire of geaffilieerde stagemester. Aan de hand van de gesprekken stelde de commissie vast dat dit laatste echter niet evident is, gezien de hiërarchische verhouding tussen beide partijen en er naast de docent-ASO-relatie ook een werkgever-werknemer relatie bestaat. De commissie werd ook op de hoogte gebracht van ernstige problemen binnen bepaalde afstudeerrichtingen en had daarbij het gevoel dat de betrokken ASO's tot op heden nergens gehoor hadden gevonden voor hun problemen. Deze problemen plaatst de commissie in een ruimere context van het ontbreken van een veilige leeromgeving binnen deze afstudeerrichtingen. De commissie stelde vast dat het ontbreken van een effectieve en persoonlijk studiebegeleiding in deze afstudeerrichtingen leidt tot een ondermaatse psychosociale begeleiding van de ASO's. De commissie constateerde dat de opleiding, hoewel er in het verleden al een aantal initiatieven werden genomen, geen structureel beleid heeft om ASO's met een (dreigende) burn-out te detecteren en te begeleiden.

De commissie beoordeelt het facet studiebegeleiding als onvoldoende.

Algemene conclusie bij onderwerp 4: Voorzieningen

De commissie beoordeelt het facet 'materiële voorzieningen' als goed. De commissie beoordeelt het facet 'studiebegeleiding' als onvoldoende.

De commissie is van mening dat het facet 'materiële voorzieningen' geenszins de onvoldoende score van het facet 'studiebegeleiding' kan compenseren. De commissie vindt een hoogwaardige studiebegeleiding onontbeerlijk voor het slagen van de opleiding. Daarom wordt het onderwerp 'voorzieningen' negatief beoordeeld.

De commissie vindt het noodzakelijk om de formele periodieke evaluatiecyclus onmiddellijk op te starten en deze te koppelen aan duidelijk meetbare streefdoelen, aangepast aan de noden van de opleiding.

Interne kwaliteitszorg

Op basis van de in het zelfevaluatie-rapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat de evaluatie van de resultaten onvoldoende is uitgewerkt. Hoewel er een duidelijk formeel kwaliteitszorgsysteem bestaat aan de UA, heeft de opleiding geopteerd om vast te houden aan de klassieke timing, waardoor er nog geen formele evaluatie van de opleiding is gestart. De commissie betreurt deze beslissing gezien voor nieuwe opleidingen een snelle evaluatie en bijsturing aangewezen is.

De commissie vindt het noodzakelijk om de formele periodieke evaluatiecyclus onmiddellijk op te starten en deze te koppelen aan duidelijk meetbare streefdoelen, aangepast aan de noden van de opleiding.

De commissie beoordeelt het facet 'Evaluatie resultaten' als onvoldoende.

Op basis van de in het zelfevaluatie-rapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat de opleiding via de onderwijscommissie, de interuniversitaire stuurgroep en de individuele docenten reeds een aantal maatregelen tot verbetering heeft genomen en dit op basis van de eerste ervaringen met het nieuwe programma.

Pagina 7 van 15 Naar aanleiding van de resultaten van een beperkte bevraging van ASO's heeft de onderwijscommissie een aantal maatregelen genomen, onder meer op het vlak van communicatie en planning van lesmomenten.

De commissie stelde vast dat de opleiding, al dan niet in samenwerking met de andere Vlaamse universiteiten, werk maakte van een verbeterplan om tegemoet te komen aan de opmerkingen en aanbevelingen geformuleerd in het rapport Toets Nieuwe Opleiding. De commissie betreurt echter dat er tot op heden weinig resultaten voorgelegd kunnen worden. Zo ontbreekt het tot op heden aan een elektronisch portfolio en is er nog geen adequaat aanbod voor docentenprofessionalisering uitgebouwd. De commissie heeft de indruk dat dit het gevolg is van het ontbreken van een (gedetailleerd) implementatieplan met duidelijke deadlines en streefdoelen en bijhorende middelen, bij de start van de opleiding. De commissie adviseert dan ook om een duidelijk implementatieplan op te stellen met duidelijke en meetbare doelstellingen zodat er een globaal toekomstplan tot stand komt.

De commissie beoordeelt het facet 'maatregelen tot verbetering' als voldoende.

De commissie ervaart dat de medewerkers voldoende betrokken zijn bij de interne kwaliteitszorg. Alle geledingen zijn evenwichtig vertegenwoordigd in de onderwijscommissie. De commissie komt regelmatig samen en behandelt diverse onderwerpen met betrekking tot de interne kwaliteitszorg en het onderwijsbeleid van de opleiding.

De commissie waardeert de actieve participatie van de ASO's en de universitaire stagemeesters. Hoewel de commissie bij de geaffilieerde stagemeesters een groot enthousiasme en engagement aantroef, worden deze personen tot op heden echter formeel niet betrokken bij de interne kwaliteitszorg. De commissie is er van overtuigd dat de grote betrokkenheid en inspraak van alle actoren leidt tot een gevoel van mede-eigenaarschap, wat de opleiding ongetwijfeld ten goede komt.

De commissie beoordeelt het facet 'betrekken van medewerkers, ASO's, alumni en beroepenveld' als voldoende.

Algemene conclusie bij onderwerp 5: Interne Kwaliteitszorg

De commissie beoordeelt de facetten 'maatregelen tot verbetering' en 'betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' als voldoende. De commissie beoordeelt het facet 'evaluatie resultaten' als onvoldoende.

De commissie heeft voldoende aanwijzingen dat de opleiding in de nabije toekomst inspanningen zal leveren om de nodige instrumenten te ontwikkelen om de evaluatie van de resultaten mogelijk te maken. De commissie vertrouwt er op dat dankzij een voldoende betrokkenheid van medewerkers, ASO's en beroepenveld en de effectiviteit van de OWC er op korte termijn werk kan gemaakt worden van een periodieke evaluatie van de opleiding. Daarom wordt het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' positief beoordeeld.

Resultaten

Op basis van de in het zelfevaluatierapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat het realiseren van een robuuste en valide opleiding nog niet gerealiseerd is. Op dit ogenblik heeft de commissie onvoldoende vertrouwen dat de opleiding binnen het huidig kader de doelstellingen zal kunnen realiseren, met uitzondering van de rollen 'communicator' en 'medicus'. Met de bestaande werkvormen en bijhorende toetsing meent de commissie dat er te weinig garanties zijn dat de ASO voldoende vaardigheden heeft verworven om te voldoen aan zowel de gestelde doelstellingen als aan de verwachtingen van maatschappij en werkveld. De commissie adviseert dan ook om maatregelen te nemen om de rollen 'wetenschapper' en 'manager' te expliciteren en/of te versterken en hun integratie in het werplekieren te bevorderen en op

Pagina 8 van 15 korte termijn een gedegen masterproefbeleid uit te werken. De commissie is zich er van bewust dat een aantal randvoorwaarden belangrijke hinderpalen zijn in de ontwikkeling van de opleiding, zoals het ontbreken aan een financiering vanwege de overheid, het ontbreken van een feedback- en evaluatiecultuur, de spanningen tussen de universiteiten en de erkenningscommissies en het ontbreken aan een duidelijk wettelijk kader voor niveau 3. De commissie is zich er ook terdege van bewust dat de UA al stappen heeft ondernomen om tot een oplossing voor deze problemen te komen. De commissie wil dan ook de opleiding en de UA adviseren om deze inspanningen te versterken en te zoeken naar een (maatschappelijk) draagvlak om deze hindernissen op korte termijn weg te werken.

De commissie beoordeelt het facet 'gerealiseerd niveau' als onvoldoende.

Op basis van de in het zelfevaluatie-rapport aangeleverde documenten en de diverse gesprekken heeft de commissie vastgesteld dat een voldoende hoog onderwijsrendement te verwachten is. Een aantal ASO's beëindigt de opleiding vroegtijdig en uit de gesprekken blijkt dat sommige ASO's afhaken omwille van de hoge werkdruk. De commissie adviseert om voor deze laatste groep bijzondere aandacht te hebben.

De commissie beoordeelt het facet 'onderwijsrendement' als voldoende.

Algemene conclusie bij onderwerp 6: Resultaten

De commissie beoordeelt het facet 'onderwijsrendement' als voldoende. De commissie beoordeelt het facet 'gerealiseerd niveau' als onvoldoende. De commissie heeft onvoldoende vertrouwen dat de opleiding binnen het huidig kader de doelstellingen kan realiseren. Bijgevolg krijgt het onderwerp 'resultaten' een negatieve beoordeling.

Integraal oordeel van de visitatiecommissie

De commissie is van mening dat er op basis van de negatieve beoordelingen op de onderwerpen 'programma', 'inzet van personeel', 'voorzieningen' en 'resultaten' er onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn binnen de opleiding Master of Medicine in de specialistische geneeskunde en geeft aldus een negatief eindoordeel over de opleiding.

Bevindingen NVAO bij het visitatierapport

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (Kader voor de opleidingsaccreditatie 1ste ronde) en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLIR en VLHORA vastgestelde visitatieprotocol (februari 2008) gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen en deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport.

De NVAO volgt het negatieve eindoordeel van de visitatiecommissie.

De visitatiecommissie meent dat de opleiding qua programma niet overeenstemt met de eindkwalificaties die gesteld worden voor een masteropleiding en dat er onvoldoende kwaliteitswaarborgen zijn voor verschillende facetten van het onderwerp 'Programma'.

Pagina 9 van 15 Niet alleen ontbreekt in deze overgangsfase een implementatieplan van de gedefinieerde einddoelen maar tevens ontbreekt ook volledig de implementatie van de masterproef. Het personeel is onvoldoende getraind ten aanzien van het onderwijsconcept van de opleiding terwijl docentenprofessionalisering één van de hoekstenen is om de kwaliteit van de opleiding te waarborgen. Voor het slagen van de opleiding is een hoogwaardige studiebegeleiding onontbeerlijk, maar die heeft de visitatiecommissie niet aangetroffen. De formele evaluatie van de opleiding is nog niet gestart, doordat de opleiding ervoor geopteerd heeft om aan de klassieke timing vast te houden. Er zijn te weinig garanties dat de ASO voldoende vaardigheden heeft verworven om te voldoen aan zowel de gestelde doelstellingen als aan de verwachtingen van maatschappij en werkveld.

De NVAO onderschrijft de door de visitatiecommissie voorgestelde verbeterpunten. Dat geldt in het bijzonder voor de verbeterpunten die betrekking hebben op het programma, inzet van personeel, de voorzieningen en resultaten. Tenslotte wijst de NVAO op het belang van de blijvende samenwerking met de andere manama-opleidingen in de specialistische geneeskunde.

Herstelplan

Gelet op de vaststelling door de NVAO dat het visitatierapport haar niet toelaat over te gaan tot het verlenen van accreditatie voor een periode van acht jaar, alsmede gelet op het 'Reglement houdende overgangsbepalingen met betrekking tot het toekennen van een accreditatie voor een periode van ten hoogste drie jaar', heeft de NVAO per brief van 5 februari 2014 de instelling in de gelegenheid gesteld om een herstelplan in te dienen.

Het herstelplan dient voor elk van de als onvoldoende beoordeelde facetten de acties te bevatten die de opleiding zal ondernemen om de negatieve beoordeling om te buigen en de aanbevelingen van de visitatiecommissie in de praktijk te brengen. De acties zijn voorzien van een realistisch tijdspad (maximum drie jaar), de noodzakelijke middelen en de indicatoren om de verbeteringen te toetsen. Deze acties, middelen en indicatoren dienen ertoe dat de opleiding voor het verstrijken van de hersteltermijn voldoet aan de eisen uit het Accreditatiekader.

De instelling heeft bij brief van 4 maart 2014 het herstelplan van de opleiding ingediend met de volgende (globale) opzet:

Per facet waarop de opleiding negatief werd beoordeeld, en per element dat daarnaast wordt vernoemd in de brief omtrent het herstelplan van NVAO, wordt telkens vermeld welke acties tot verbetering werden genomen volgens het volgende stramien:

- A. beknopte commentaar van de visitatiecommissie en de NVAO en de aanbevelingen;
- B. de acties die de opleiding zal ondernemen of heeft ondernomen om een negatieve beoordeling om te buigen en om de aanbevelingen van de visitatiecommissie en de NVAO in praktijk te brengen;
- C. tijdspad;
- D. middelen;
- E. indicatoren.

In het herstelplan van de opleiding vraagt de instelling om accreditatie met een beperkte geldigheidsduur van drie jaar, i.e. tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017.

De NVAO heeft het herstelplan voorgelegd aan de door haar ingestelde adviescommissie. Op 18 juli 2014 heeft de commissie haar oordeel over het herstelplan (bijlage 4) gegeven.

De adviescommissie concludeert samenvattend dat het herstelplan afdoende is: het is toereikend en haalbaar met het oog op de eisen die de NVAO er aan stelt:

"De Universiteit Antwerpen heeft een overzichtelijk herstelplan ingediend. Alle (28) aanbevelingen die betrekking hebben op als onvoldoende beoordeelde facetten uit de brief van de NVAO van 5 februari 2014 komen in het herstelplan aan de orde. De commissie heeft de haalbaarheid en toereikendheid van de reeds genomen maatregelen en geformuleerde plannen beoordeeld. De commissie heeft zich hierbij laten leiden door de vraag in hoeverre de Universiteit Antwerpen naar verwachting binnen een termijn van maximaal drie jaren uitvoering kan geven aan in totaal 16 aanbevelingen op het onderwerp programma, vier aanbevelingen op het onderwerp personeel, drie aanbevelingen op het onderwerp voorzieningen, drie aanbevelingen op het onderwerp kwaliteitszorg en twee aanbevelingen op het onderwerp resultaten.

De commissie heeft van 24 van de 28 aanbevelingen kunnen vaststellen dat deze op toereikende wijze zijn geadresseerd in het herstelplan, met dien verstande dat veel nog in algemene termen omschreven voornemens nader moeten worden uitgewerkt in specifieke draaiboeken. De commissie heeft er, mede op basis van de reeds genomen stappen, voldoende vertrouwen in dat de Universiteit Antwerpen deze nadere uitwerking op korte termijn ter hand zal nemen. Voor zover de plannen binnen de directe invloed van de universiteit vallen zijn de plannen naar het oordeel van de commissie ook haalbaar.

De commissie adviseert de Universiteit Antwerpen om in navolging van de Universiteit Gent invoering van een "Charter ter bescherming van de ASO in het kader van de MSG" te overwegen.

Vier onderwerpen behoeven in de opvatting van de commissie nadere aandacht.

- 1) Het werkplekleren zou meer centraal kunnen en moeten staan bij het ontwikkelen van de rollen wetenschapper, manager en communicator.*
- 2) De commissie houdt zorgen over de tijd die een ASO heeft / krijgt om de masterproef te schrijven.*
- 3) Preventie van onevenredig hoge werkdruk en burn-out moet hoger op de agenda staan.*
- 4) De wijze waarop de Universiteit Antwerpen studietijdmeting vorm gaat geven is onvoldoende helder geworden.*

Overwegende dat alle overige aanbevelingen op toereikende wijze zijn geadresseerd, beoordeelt de commissie het herstelplan als geheel als toereikend en haalbaar. De commissie adviseert de NVAO dan ook om de accreditatie met drie jaren te verlengen."

De NVAO stelt vast dat dat het herstelplan gemotiveerd en op navolgbare wijze door de adviescommissie als haalbaar en toereikend is beoordeeld.

betreffende de accreditatie van de Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master) van de Universiteit Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.137 en artikel II.147, alsmede het 'Reglement houdende overgangsbepalingen met betrekking tot het toekennen van een accreditatie voor een periode van ten hoogste drie jaar' besluit de NVAO accreditatie met een beperkte geldigheidsduur van drie jaar te verlenen aan de opleiding Master of Medicine in de specialistische geneeskunde (master na master) van de Universiteit Antwerpen.

Het betreft een opleiding met de volgende afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd: Geriatrie, Pediatrie, Anesthesie-reanimatie, Cardiologie, Dermatologie en venerologie, Fysische geneeskunde en revalidatie, Gastro-enterologie, Gerechtelijke geneeskunde, Gynaecologie en verloskunde, Heelkunde, Inwendige geneeskunde, Psychiatrie, meer bepaald in de Kinder-en jeugdpsychiatrie, Klinische biologie, Medische oncologie, Neurochirurgie, Neurologie, Nucleaire geneeskunde, Oftalmologie, Orthopedische geneeskunde, Otorhinolaryngologie, Pathologische anatomie, Plastische, reconstructieve en esthetische heelkunde, Pneumologie, Psychiatrie, meer bepaald in de volwassenpsychiatrie, Röntgendiagnose, Radiotherapie en oncologie, Reumatologie, Urgentiegeneeskunde, Urologie, Stomatologie en mond-, kaak- en aangezichtschirurgie.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2014-2015 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017.

Den Haag, 28 oktober 2014

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	O	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	O
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	O
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	O
3 Inzet van personeel	O	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	O
4 Voorzieningen	O	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	O
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	O
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	O	6.1 gerealiseerd niveau	O
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel van de visitatiecommissie in het visitatierapport: negatief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	O
3 Inzet personeel	O
4 Voorzieningen	O
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	O

Eindoordeel: de opleiding is van onvoldoende kwaliteit, leidend tot een accreditatie met een beperkte geldigheidsduur

- naam instelling Universiteit Antwerpen
- adres instelling: Middelheim 1
2020 Antwerpen
- België
- aard instelling ambtshalve geregistreerd
- graad, kwalificatie, specificatie Master of Medicine in de specialistische geneeskunde
- niveau en oriëntatie master na master
- studieomvang 120 studiepunten
- opleidingsvarianten
- afstudeerrichtingen: Geriatricie
 - Pediatrie
 - Anesthesie-reanimatie
 - Cardiologie
 - Dermatologie en venerologie
 - Fysische geneeskunde en revalidatie
 - Gastro-enterologie
 - Gerechtelijke geneeskunde
 - Gynaecologie en verloskunde
 - Heelkunde
 - Inwendige geneeskunde
 - Psychiatrie, meer bepaald in de Kinder-en
- jeugdpsychiatrie
 - Klinische biologie
 - Medische oncologie
 - Neurochirurgie
 - Neurologie
 - Nucleaire geneeskunde
 - Oftalmologie
 - Orthopedische geneeskunde
 - Otorhinolaryngologie
 - Pathologische anatomie
 - Plastische, reconstructieve en esthetische
- heelkunde
- volwassenpsychiatrie
 - Pneumologie
 - Psychiatrie, meer bepaald in de
 - Röntgendiagnose
 - Radiotherapie en oncologie
 - Reumatologie
 - Urgentiegeneeskunde
 - Urologie
 - Stomatologie en mond-, kaak- en
 - aangezichts chirurgie
- vestiging opleiding Antwerpen
- onderwijstaal Nederlands
- (delen van) studiegebieden Geneeskunde
- bijkomende titel geen

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Gaston Verellen, em. hoogleraar Pediatrie; Université Catholique de Louvain.

Leden:

- Prof. dr Hans Knape, hoogleraar Anesthesie, Universitair Medisch Centrum Utrecht;
- Prof. dr. Gerard Visser, em. hoogleraar Gynaecologie en Obstetrie, Universitair Medisch Centrum Utrecht;
- Dr Joost Bierens, anesthesioloog;
- Prof. dr. Luc Snoeckx, hoogleraar Fysiologie/Onderwijskunde medische opleidingen, Universiteit Maastricht, (onderwijsdeskundige);
- Mw. Krishna Vyncke, student Specialistische Geneeskunde , UGent (student-lid);

Secretaris:

- Hr. Wouter Teerlinck, stafmedewerker Vlaamse Universitaire Raad (VLIR).

Adviescommissie Herstelplan

Deze adviescommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Th.J. ten Cate (voorzitter), hoogleraar Medische Onderwijskunde, directeur Expertisecentrum voor onderwijs en opleiding, UMC Utrecht;
- Prof. dr. J. Cohen-Schotanus (lid), hoogleraar in het Onderzoek van onderwijs in de medische wetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. Jan Kimpen (lid), voorzitter Raad van Bestuur, Universitair Medisch Centrum Utrecht, hoogleraar Kindergeneeskunde.

Secretaris:

Drs. Duco Duchatteau MBA, directeur LSJ Medisch Projectbureau, extern secretaris.